

OPERA KRAKOWSKA

KSIĘGA LASU

Kiedy rankiem śpiew skowronka
Budzi ze snu każdy kwiat
Grzeję skrzydła w ciepłe słońka
I wesoło ruszam w świat

Jestem pajak - muchożerca
Co dzień zjadam tuzin much
Mam żołądek zamiast serca
I kosmaty wielki brzuch

Dawniej brzozy i sosny
Rosły wzdłuż leśnych duktów
Tak gęsto jak włosy
Na brodach krasnoludków

Dawniej mnóstwo zwierzątek
Żyło w leśnych ostępach
Tu przycupnął zajączek
Tam czmychnęła sarenka

PRZEPOWIEDNIA KSIĘGI LASU

Gdy krzykliwych ludzi tłumy
Wtargną w starych puszczy zacisze
Gdy zadepczą leśne runo
I zakłócą leśną ciszę

Gdy opuszczą las zwierzęta
I przestaną ptaki śpiewać
Wtedy echo głos utraci
I usychać zaczną drzewa

Lecz gdy drwal odnajdzie w puszczy
Kwiaty trzy zaklęte
Wtedy echo znów powtórzy
Słowa dawno zapomniane

Tam gdzie strumyk wartko płynie
Poprzez leśne ustronie
Mieszka w mrocznej gęstwinie
Bardzo mądry zaskroniec

Dobrze zna wszelkie ziola
I korzonki lecznicze
Przeto słynie dokoła
Ze swej wiedzy medycznej

INSTRUKCJA DO GRY PLANSZOWEJ „KSIĘGA LASU”

1. Wykorzystaj pionki oraz typową kostkę z dowolnej gry planszowej.
2. Gracze (od 2 do 4 osób) ustawiają pionki w punkcie startu.
3. Grę można rozpocząć po wyrzuceniu kostką szóstki. Potem gracze poruszają się do przodu zgodnie z liczbą punktów uzyskanych po rzuceniu kostki.
4. Wejście na każde pole oznaczone plasterkiem miodu daje prawo do dodatkowego rzutu kostką.
5. Wejście na każde pole oznaczone pajęczyną powoduje utratę rzutu kostką i konieczność przeczekania jednej kolejki.
6. Wejście na pole oznaczone postacią Motyla daje prawo do dwóch dodatkowych rzutów kostką.
7. Wejście na pole oznaczone postacią Nietoperza wymaga ponownego rzutu kostką i cofnięcia pionka zgodnie z wyrzuconą liczbą punktów.
8. Wejście na pole oznaczone postacią Pajaka powoduje powrót do punktu startu i konieczność ponownego rozpoczęcia gry (patrz punkt 3).
9. Wejście na pole oznaczone postacią Zaskronca daje prawo do przemieszczenia pionka na pole oznaczone kwiatem rumianku.
10. Wejście na pole oznaczone kwiatem róży daje prawo do trzech dodatkowych rzutów.
11. Wejście na pole oznaczone kwiatem niezapominajki daje prawo do przeniesienia pionka na pole mety i ukończenia gry przed czasem.
12. Po drodze gracze uczą się wybranych fragmentów tekstów piosenek.

Stara puszcza moc tajemnic w sobie mieści
Mnóstwo baśni i przedziwnych opowieści
Kto się wslucha w leśną ciszę
Może wiele z nich usłyszeć
Gdy wiatr nagle wśród listowia zaszeleści

KSIEGA LASU

czyli o tym jak dzielny drwal uratował chore Echo.

KSIEGA LASU to ekologiczna baśń teatralno-muzyczna, której przesłaniem jest poszukiwanie wartości nadających życiu sens i harmonię. Przedstawienie adresowane zarówno do najmłodszych widzów jak i do ich rodziców i wychowawców daje pretekst do rozmowy z dziećmi o tym, co jest w życiu ważne, warte zachodu i godne poszanowania.

STRESZCZENIE AKCJI

W uschniętym lesie panuje martwa cisza. Na polanę przybywa Drwal Maciej, aby ściąć rosnący tam 1000-letni dąb. Nim to się jednak stanie, Maciej odkrywa, że powodem braku sił życiowych lasu jest choroba Echa, które tak długo powtarzało wrzaski ludzi, aż ochryzło i w końcu straciło głos. Wtedy las opuściły zwierzęta i ptaki, a drzewa zaczęły wędnąć i usychać.

Maciej postanawia uratować las i wyrusza na poszukiwanie lekarstwa dla chorego Echa. Podczas przygód z udziałem ostatnich mieszkańców lasu (Motyla, Pajaka, Pszczół i Zaskrońca) dzielny drwal odnajduje trzy zaczarowane kwiaty i poznaje zaklęte w nich czarodziejskie słowa – klucze do szczęśliwego życia. Kiedy w końcu Drwal Maciej wykrzykuje te słowa wraz z publicznością, Echo odzyskuje głos, a las wraca do życia i na nowo rozkwita.

W TRADYCJI PODRÓŻY

Podróż to jeden z klasycznych motywów spotykanych w baśniach. W ważnym momencie akcji bohater podejmuje decyzję, aby udać się na wyprawę, której celem jest zdobycie magicznego przedmiotu, istotnej wiedzy, bądź też udzielenie komuś pomocy.

W dosłownym rozumieniu tego słowa, podróż jest przemieszczaniem się z miejsca na miejsce, czemu zwykle towarzyszą rozmaite przygody. Jednak w prawdziwej baśni najistotniejszym elementem nie jest sama wędrówka lecz jej powody i skutki. Podjęcie decyzji o wyprawie wynika zwykle ze szlachetnych pobudek, a dobre skutki odbytej podróży to poznanie nowej rzeczywistości, wewnętrz-

na przemiana, zdobycie wiedzy oraz zwycięstwo dobra nad złem. Dlatego baśniowa podróż powinna być rozumiana symbolicznie. Nie jest tu ważna przebyta odległość i atrakcyjność akcji, lecz możliwość zadumy nad samym sobą, głębsze poznanie świata oraz refleksja nad życiem. To właśnie te elementy czynią baśnie mądrymi i pożytecznymi.

CEL WYPRAWY - TRZY ZACZAROWANE KWIATY

RÓŻA

„Kwiat prototyp, kwiat – symbol, kwiat który jest tym dla kultury Zachodu, czym lotos dla Orientu” – pisze Alicja Nowakowska w artykule p.t. „Róża w języku i kulturze”, opublikowanym przez Uniwersytet Wrocławski w 2001 roku. Nazwa tego wyjątkowego kwiatu pochodzi od łacińskiego słowa *rosa*, którego korzenie, według Aleksandra Brücknera, sięgają dialektowej wymowy greckiego słowa *rodon*. Kwiat róży dał też nazwę wyspie Rodos, która w starożytności umieściła go w swoim godle, zaś jej patronem był bóg słońca Helios. Według Władysława Kopalińskiego, róża jest – między innymi – symbolem odrodzenia, wieczności, miłości, doskonałości i piękna, a także tajemnicy świętego Graala.

RUMIANEK

Symbolika roślin oraz ich właściwości terapeutyczne odzwierciedlone były w twórczości starych mistrzów malarstwa. W tradycji chrześcijańskiej potrafiąco bowiem do wszystkich roślin leczniczych przypisać znaczenia symboliczne, określające stan duszy, wiary i uczuć. Na przykład wijący się bluszcz oznaczał nieprzemijalność życia a rumianek symbolizował zbawienie, zmaganie się ze złem oraz walkę z chorobą. Ziołarze wierzyli także, że rumianek daje mądrość i energię niezbędną w walce z przeciwnościami losu, optymizm i równowagę, a poprzez swoje usytuowanie wśród pospolitych chwastów, także skromność. Korzystne działanie rumianku znane było już w starożytności. Przez lata wierzono, że kwiatek ten symbolizuje bóstwo Słońca.

NIEZAPOMINAJKA

Według ezoteryków kwiat ten związany jest z pamięcią oraz z takimi cechami jak uczciwość, wierność i konsekwencja. W starożytności uważano, że stal hartowana

w soku niezapominajek jest wystarczająco twarda, aby przeciąć kamień. Stara tradycja nakazywała obdarowywać niezapominajkami osoby wybierające się w daleką podróż. Dziś niezapominajki nie cieszą się specjalnymi względami ani u kulturoznawców ani u botaników. Bez właściwości leczniczych, pozostają w cieniu wielu bardziej użytecznych roślin. Jedno tylko je wyróżnia: w kulturze wielu narodów, pozostają kwiatami pamięci.

ŚWIĘTO NIEZAPOMINAJKI

- nowa polska tradycja

Od 2002 roku, w dniu 15 maja obchodzone jest w Polsce Święto Niezapominajki. Wymyślił je Andrzej Zalewski, emerytowany dziennikarz prowadzący audycję „EKO Radio” na antenie Jedyńki. Zachęcił do pomysłu *Polskie Radio*, portal *Gazeta.pl* oraz czasopismo *Przyroda Polska*. Celem święta jest promowanie walorów przyrody i ochrony środowiska oraz zachowanie od zapomnienia ważnych chwil, osób, miejsc i sytuacji.

Już podczas pierwszego święta internauci realizujący hasło, *Niezapominajki pomagają pamiętać*, wysłali sobie 8 tys. wiadomości, w kolejnym roku ponad 50 tys., w kolejnych latach ponad 100 tys. Ponadto, od kilku lat w całej Polsce organizowane są 15 maja ekologiczne pikniki połączone z sadzeniem drzew i krzewów oraz warsztaty i konkursy plastyczne, literackie, teatralne i fotograficzne. Propozycja obchodów nowego polskiego święta przyrody spodobała się bardzo wielu osobom, bo to także świetna okazja, by dać bliskim dowód pamięci.

Jeśli w Twojej okolicy nikt jeszcze nie obchodzi Święta Niezapominajki, a chcesz w przyszłości uczestniczyć w jego obchodach to 15 maja:

- wręczyć bukiet niebieskich kwiatów bliskiej osobie;
- przygotować dla kogoś bliskiego rysunek z niezapominajką;
- posadzić krzew lub drzewo;
- iść na spacer do lasu lub do parku;
- zrobić porządek w albumie ze zdjęciami;
- porozmawiać z bliskimi o swoich przodkach.

Pomysłów na uczczenie tego święta jest bardzo wiele. Wszystko zależy od twojej chęci i kreatywności.

WOJCIECH GRANICZEWSKI

autor scenariusza i reżyser

W latach 80. współpracownik Teatru STU: *Donkichota*, *Mgła*, *Józio Bosonóg*, *Bramy Raju* i współautor spektaklu *Ziemia! Ziemia!* oraz kierownik literacki Teatru KTO i autor scenariuszy do spektakli *Gmach* i *Do góry nogami*. Autor współczesnego libretta do operetki Karola Szymanowskiego *Loteria na mężów* - prapremiera: Opera Krakowska (2008). Twórca spektakli teatralnych i programów telewizyjnych dla dzieci, m. in: *Złoto i liście* – Opera Krakowska (muz. Andrzej Żarycki), *Jak echo wróciło do lasu* – Teatr TVP, *Ciuchcia z piosenkami, czyli opowieści ciotki Matyldy* – Teatr TVP, *Ups and Downs* oraz *Lippy and Messy* – seriały dla TVP S.A.

JAN HNATOWICZ

kompozytor

Muzyk, kompozytor i aranżer muzyki teatralnej, filmowej i rozrywkowej, znany szerokiej publiczności z kompozycji takich przebojów jak np. *Ballada o ciotce Matyldzie*. Wieloletni współpracownik Kabaretu oraz Grupy „Pod Budą” oraz „Wolnej Grupy Bukowina”. Laureat wielu festiwali muzycznych, w tym 2-krotnie Nagrody Głównej Festiwalu Piosenki i Piosenkarzy Studenckich w Krakowie oraz, wraz z Grupą „Pod Budą”, Nagrody Głównej festiwalu w Opolu (1979). Jego kompozycje i nagrania zamieszczone są na ok. 30 płytach, w tym 6. złotych i 3. platynowych.

Opera Krakowska, ul. Lubicz 48, 31-512 Kraków; tel. +48 12 296 61 00, fax +48 12 296 61 03; sekretariat@opera.krakow.pl

Rezerwacja: tel. +48 12 296 62 62 (63), fax: +48 12 296 62 68
bilety@opera.krakow.pl, tickets@opera.krakow.pl

Kasa biletowa: Opera Krakowska, ul. Lubicz 48, tel. +48 12 296 62 60 (61)

Kasa czynna: pn-sb 10.00-19.00, nd i święta na dwie godziny przed spektaklem.

www.opera.krakow.pl

Teksty – Wojciech Graniczewski
Opracowanie plastyczne – Katarzyna Złbowska
Skład – Bartosz Giżycki
Redakcja – Elżbieta Tosza
Wydawca – Opera Krakowska, maj 2010

Opera Krakowska – sezon 2009/2010

Dyrektor Naczelny BOGUSŁAW NOWAK

Główny Reżyser IACO ADAMIK

Kierownik Muzyczny TOMASZ TOKARCZYK

KSIEGA LASU

baśń muzyczna

tekst i reżyseria

Wojciech Graniczewski

muzyka

Jan Hnatowicz

scenografia i kostiumy

Katarzyna Zbłowska

kierownictwo muzyczne

Paweł Szczepański

aranżacja muzyczna

Tomasz Hernik

ilustracje multimedialne

Konstanty Kulik

choreografia i ruch sceniczny

Kinga Kuźdżał

asystent reżysera - **Agnieszka Sztencel**

inspicjent - **Anna Jaworska, Agnieszka Sztencel**

korepetytor solistów - **Kristina Kutnik**

Olha Tsymbalyuk, Natalia Wasidłow

sufler - **Krystyna Behounek, Dorota Sawka**

PREMIERA - 27 MAJA 2010

Drwał Maciej

Andrzej Biegun, Wiesław Nowak

I Siostra Echo i Królowa Pszczół

Agnieszka Cząstka

Bożena Zawiślak-Dolny

II Siostra Echo

Marta Abako, Marta Poliszot

III Siostra Echo

Joanna Rakoczy

Małgorzata Sznajder-Dziechciowska

Motyl

Agnieszka Cząstka

Karin Wiktor-Kałucka

Pająk

Michał Kutnik, Kajetan Wolniewicz

Pszczola-Strażniczka

Małgorzata Hyży-Wypart

Kamila Mędrak-Żurek

Zaskroniec-Medyk

Janusz Dębowski

Franciszek Makuch

W rolach Nietoperzy - Paulina Duda, Małgorzata Dukala

Karolina Rumin, Liliana Wrońska

ze Studia Baletowego Opery Krakowskiej

pod kierownictwem Magdaleny Malskiej

Głos Złego Chłopca - Aleksander Cieśla

z Chóru Dziecięcego Opery Krakowskiej

pod kierownictwem Beaty Kluzu

Orkiestra Opery Krakowskiej

zespół instrumentalny

Swietłana Białostocka (*skrzypce*), Oleksandra Mychajlenko

(*altówka*), Barbara Drobnik-Jakóbk (w *wiolonczela*)

Jerzy Porosło (*kontrabas*), Janusz Pańczyk (*flet*)

Yuriy Kroyvitsky (*klarnet*), Arkadiusz Bała (*puzon*)

Marcin Kotarba (*perkusja*), Maria Mazurkowska (*fortepian*)

P_KLAS_2010_001